

"Mámo, chyt' mi žábu!"

Na to praví Hugo: „Bud' zticha, Pepičku.“ Dítka naléhá dál a děje se to na břehu Rokytky na divadelní scéně, lépe řečeno při monotónním předčítání scénáře s nekonečným množstvím postav a nepatrným množstvím děje. Je-li vám to povědomé, vězte, že jde o často opakovanou scénku „Zlý sen“, původně z rozhlasového Silvestra z roku 1964 – viz [zde](#). Ale to jen tak na okraj, pro případ, že by vám název článku nasadil brouka do hlavy, odkud že tu větu znáte. A máte-li v hlavě brouka v podobě myšlenky na skutečný lov žab s dětmi, pak jsou následující řádky určeny právě vám.

Jít, nejt? Byl by to mimořádný večer, jaký by si děti pamatovaly možná i celý život. Možná by je to i silně podpořilo ve vztahu k přírodě, k ochranným sklonům, k něčemu pěknému a užitečnému. Ale není to risk, motat se někde potmě na krajnici?

Je to tak, **risk to je. A opravdu to nelze podceňovat.** Díky letitým zkušenostem ze záchranného transferu obojživelníků **ale můžu potvrdit, že to jde všechno zařídit příznivě a nebát se toho.**

Sbíráte-li žáby podél zástěn vystavěných u frekventované vozovky, jste vlastně skoro pořád za hradbou, mimo provoz. Úlovky shromažďujete ve vědru a přenášíte je sice často (aby se na dně nehromadily do vrstev), ale přece jenom neustále. Lze tím tedy pověřit někoho z dospělých, zatímco ostatní hlídají skupinku. Nebezpečím je zde hlavně **nečisté prostředí.** To je ale svým způsobem i užitečné - **neškodí si také jednou porovnat ten rozdíl: jak je příjemné hovět si v kabině, ale kolik prachu a smradu tím člověk vytváří kolem sebe.**

Sbíráte-li na klidném úseku mezi poli a rybníky, kde toho moc nejezdí, zdá se to bezpečnější, ale pozor! **Vzrušení z lovu je veliké i u dospělých, natož u dětí. Velmi snadno pak člověk zapomene na opatrnost a na to všechno, co jinak dělá při přecházení automaticky.** Vidíte-li chudáka ropuchu, jak si klidně sedí na nejhorším místě a nic zlého netuší, vystartujete pro ni a nic zlého často netušíte v první vteřinu ani vy, než vám to dojde. Víím, o čem mluvím, protože se mi to také už mockrát stalo, a to přitom nejsem nijak zbrklá povaha.

A vyhráno není ani ve chvíli, kdy máte žábu už chycenou. Někoho přepadne chuť si ji hned prohlédnout, jiného naopak zodpovědná snaha ji dopravit na druhou stranu co nejrychleji a nejšetrněji, bez ohledu na vlastní bezpečí. A tak znova připomínám: důkladné rozhlédnutí a třeba i pár kroků stranou na přehlednější místo - to sice zdržuje, ale je to zkrátka nutné. Nespolehejte na to, že máte **baterku a reflexní prvky**, že vám na batohu bliká **červené světélko** a že automobilisté už určitě někdy něco o transferu slyšeli. Někteří ano a jezdí v jarních týdnech opatrně, ale určitě to neplatí na každého. Co když je někdo po dlouhém dni unavený a myslí po cestě už jen na domov, a aby tam už brzy byl? Nebo jiný má naopak energie přebytek a řítí se nedovolenou rychlostí, s pocitem, že na téhle opuštěné cestě a v tuhle dobu přece nemá koho ohrozit? A možná jste unavení i vy. Nebo jste až příliš rozjaření z nevšedních zážitků a máte tendenci být u všeho, svítit druhým baterkou do očí a couvat do vozovky i do příkopu pozpátku. Nebo jste opatrní až příliš a propadáte panice, sotva se máte shýbnout pro úlovek a ztratit na tu chvíli kontrolu nad okolím. Komu něco z toho hrozí, udělá dobře, vezme-li si na pomoc kamarády a každý bude mít závazně na starost jedno z dětí, tak **aby byl dozor jistý a neustálý. Nebo se hlašte do hlídky jen na ty úseky, kde budete za bariérou.**

Konkrétní záchrana konkrétních tvorů, to není jen tak ledajaký zážitek. Ale **důležití jsou v tu chvíli ti tvorové, ne vaše zážitky**. Soustředte se prosím na transfer, na šetrnost při něm. Svoje pocity si vychutnejte až později, při vzpomínce a vyprávění. Najděte si "žáboviště" na mapě a pouvažujte, kde je tam pro žáby jaká voda a jaké dobré loviště, zimoviště... Prolistujte atlas obojživelníků (a nemáte-li jej doma, můžete se podívat na internetová videa – viz např. [zde](#), str. 10). Nakreslete dětem vlastní stolní hru "Na cestě do rybníka" s házením kostkou a putováním figurek („Je mrazivo, vysychá ti kůže, dvakrát nehážeš!“... „Oteplilo se, prší, pomáhají ochranáři, přeskoč 10 políček a postup si na číslo 86!“... „Sameček se po cestě setkal se samičkou? Jste ve výhodě, nebudete se muset hledat v rybníku. Od teď postupujete společně, hážete oba a platí ten lepší hod!“... „Pozor, jsou tu další samci. Z toho bude pranice a zdrží vás, dvakrát neházíte!“...). Přijďte se na některou z přírodovědných akcí vyptat na podrobnosti o životě jednotlivých druhů, nechte si vyprávět příhody ostatních...

Při lovu samotném si představte sebe jako ropuchu, která se právě probírala ze zimního spánku a cítí se podobně jako vy brzy po ránu. Navíc má za sebou dlouhou cestu z pole nebo z lesa k vodě, kde musí být co nejdřív. Po cestě se nezdržuje dokonce ani hledáním potravy, ztrácí energii, přitom jí bude ještě hodně potřebovat. Nechce být hvězdou večera. Natož, aby ji někdo něžně hladil po hlavě a po zádech. Má tyhle partie choulostivé a není to kočička, aby se ráda nechala podrbat. Takže: **žádné mazlení a zbytečné doteky**, nejlépe je posadit si ropuchu na dlaň, ohnutými prsty udělat kolem ní ohrádku, ale nemačkat. Chytí-li se sama, což hlavně samci dělávají, nelekněte se toho. Vaše ruka je v tu chvíli zřejmě pokládána za obzvlášť vyvinutou a žádoucí samičku... Přeneste žábu na druhou stranu a opatrně ji přendejte do trávy. Nedávejte ji přímo do vody, nechte ji vybrat, kam sama půjde. Máte-li v tu chvíli blízko **k příhodnějším částem rybníka** (přítok, záliv, zarostlá část břehu), miřte tam - pulci budou mít pak více možností schovat se před rybami. V době, kdy je už tah v plném proudu nebo před koncem, zvažujte, nejde-li žába už po vytření zase zpátky do pole. Všimněte si, kam míří, a nepoznáte-li to, dejte ji z vozovky do příkopu. To ji zdrží, a i kdyby se vrátila znovu na silnici, bude to později, kdy už je menší provoz.

Svíte si v trávě pod nohy, abyste na nějakého nešťastníka nešlápli a neublížili mu místo auta vy sami. A sbíráte-li na více lokalitách, měňte si boty, aby se minimalizovalo **nebezpečí přenosu infekce**. I když kalamita našťěstí žádná neprobíhá, opatrnost je na místě: nějakou nemocí nebo parazity trpí každý z přírodních tvorů, patří to k jejich životu, zato ale se zavlečením nákazy z úplně jiného místa může být problém. **Ze stejného důvodu je nebezpečné přinést si nějakou tu žabku na zahrádku - a je to i zakázáno**. Navíc je to zbytečné, protože žáby si vaši pečlivě připravenou nádržku s vodou nebo sklípek na zimování najdou samy. Mají zakódováno množit se tam, kde se narodily, případně si po cestě obsadit nějaké jiné dobré místo. Zní to divně, ale představte si, že povolení musí být dokonce i na samotný transfer. Ochranáři si o něj pravidelně žádají, proto buďte s někým z nich ve spojení. To ale neznamená, že si nemůžete najít nějaké nové místo, kde se zatím nesbírá. Jen je potřeba dát o sobě vědět. Dobré je také hlásit počet přenesených žab, a to pro porovnání s dalšími lokalitami a mezi jednotlivými roky.

Pro další **informace** se tady ve Strakonících můžete obrátit na Ekoporadnu při ŠK, na spolek Ledňáčci, na ZO ČSOP, na redakci časopisu Kompost... Pomyslete zároveň i na to, že se transfer nedělá jen pro záchranu žab. **Jde i o záchranu prostředí pro budoucí generace. Žáby jsou nesmírně užiteční tvorové, jimž vděčíme za ochranu úrody, čistoty vod, za výživu jiných druhů živočichů...** Ale o tom jsme (v jarních číslech všech ročníků Kompostu) už psali. Teď se těšíme na články od vás, o vašich lovech a zážitcích, budete-li mít chuť se s námi o ně podělit. **-ah-**